

Verkiezingsprogramma

Gemeenteraad

Wijk bij Duurstede

2022 - 2026

SamenWerkt.

open GROENLINKS PvdA

Ons programma

- 3 **Dit is SamenWerkt.**
- 4 **Onze waarden: samenwerken aan een open bestuur**
 - 4 Wat wij zien
 - 4 Wat wij willen
 - 4 Wat we daarvoor gaan doen
- 6 **Sociaal: samenwerken aan zorg en gezondheid**
 - 6 Wat wij zien
 - 7 Wat wij willen
 - 9 Wat we daarvoor gaan doen
- 11 **Groen en Duurzaam: samenwerken aan een duurzame werel**
 - 11 Wat wij zien
 - 12 Wat wij willen
 - 13 Wat we daarvoor gaan doen
- 16 **Wonen en Bereikbaarheid: samenwerken aan een duurzaam en veilig (t)huis**
 - 16 Wat wij zien
 - 17 Wat wij willen
 - 18 Wat we daarvoor gaan doen
- 21 **Cultuur: samenwerken aan een gemeente die bruist**
 - 21 Wat wij zien
 - 22 Wat wij willen
 - 22 Wat we daarvoor gaan doen
- 24 **Economie: samenwerk aan werk en inkomen**
 - 24 Wat wij zien
 - 25 Wat wij willen
 - 26 Wat we daarvoor gaan doen

Dit is SamenWerkt.

SamenWerkt. is een nieuwe lokale beweging. Een samenwerkingsverband van drie partijen: PvdA, GroenLinks en Open. Open is een splinternieuwe partij van onafhankelijke inwoners, die zich niet per se willen verbinden aan een landelijke partij, maar die zich wel verbonden voelen met het eerlijke, sociale en duurzame gedachtegoed van **SamenWerkt.** Een brede beweging dus, van inwoners uit alle drie de kernen van de gemeente Wijk bij Duurstede. Jong, middelbaar en ouder. Een beweging van nieuwkomers met frisse blik, maar ook een beweging van ervaren bestuurders en maatschappelijk-politiek actieven met de broodnodige kennis en vlieguren. Gesteund door een groot aantal enthousiaste mee-, om- en tegendenkers.

De partijen achter **SamenWerkt.** kiezen bewust voor samenwerking en delen eenzelfde visie. Niet tegenover, maar naast elkaar. In gesprek zijn, ook met mensen die anders denken of anders leven dan jijzelf. Daar staan wij voor. Met respect voor elkaar.

Met deze samenwerking willen we versplintering voorkomen en tegenstellingen verkleinen. Om samen met inwoners en gemeenteraad mooie dingen voor elkaar te krijgen. Juist in deze tijd, waarin we allen veel geïncasseerd, maar ook veel geleerd hebben. De pandemie raakte ons allemaal, zaaide meer dan ooit verdeeldheid en zette verhoudingen op scherp. Maar deed ons ook inzien hoe krachtig de samenleving kan zijn; hoe groot de bereidheid is om voor elkaar iets te doen en hoe belangrijk het is om te kunnen relativeren.

Wij willen tegendruk geven aan verdeeldheid. Door te laten zien hoe het anders en mogelijk beter kan. Door altijd in contact te blijven. Want een ding is zeker: **SamenWerkt.**

Onze waarden: Samen Werken aan een transparant bestuur

Wat wij zien

Het vertrouwen in de overheid heeft de laatste jaren schade opgelopen. Mensen keren zich vaker af van de politiek, zoeken extremen op. Ook de politiek verhardt. Begrijpelijk? Ja, soms wel. Wenselijk? Nee.

De inwoner wordt steeds mondiger, laat zijn mening horen via onder andere sociale media, en eist -terecht- een plek aan tafel op. Mensen willen in toenemende mate zelf onderdeel zijn van de besluitvorming en oplossing. Sociale media worden daarbij steeds meer een platform. Naast dat dit betrokkenheid bevordert zijn er ook risico's. Beïnvloeding vanuit verschillende en tegenstrijdige bronnen bemoeilijkt een open, eerlijke en op feiten gebaseerde dialoog.

Wat wij willen

Wij blijven in verbinding. Als beweging en als partij in de Raad en in het gemeentebestuur. We hebben respect voor elkaar en zijn daarbij waardierend en nieuwsgierig naar een andere mening, want ook daar kan wijsheid in zitten. Wij geven ruimte aan meningen van inwoners bij grote en kleine vraagstukken. Dit doen we op diverse manieren. Daarbij eerlijk zijn over de feitelijke invloed die inwoners krijgen vinden we vanzelfsprekend.

Wat we daarvoor gaan doen

- We richten andere methodes van samenspraak in. Burgerpanels of burgerfora zijn daarvan goede voorbeelden, waarbij ieders mening telt. Maar ook methodes als digitale peilingen, themaplatforms, denktanks van inwoners, open dialoog.
- Wij bieden ruimte aan het uitdaagrecht. (Groepen van) inwoners kunnen tegenover een gemeentelijke taak het eigen voorstel zetten, waarbij de mogelijkheid bestaat om de uitvoering van de gemeente over te nemen.
- Om met bewoners in contact te blijven zal SamenWerkt. een eigen digitaal platform inrichten.
- Bij grote besluiten houdt SamenWerkt. themabijeenkomsten, buurtgesprekken, gaat de straat op of organiseert een politiek café.
- Onze jeugd verdient een stem bij dingen die voor hen belangrijk zijn. Zo willen wij als voorbeeld kinderen betrekken bij het speelbeleidsplan in 2022, waarbij zij gaan meedenken over de speelvoorziening in hun wijk.
Ook willen we ze betrekken bij het maken van bouwplannen voor hun nieuwe school.
- Inrichten van een online jongerenpanel, waar voor hun belangrijke vraagstukken voorgelegd kunnen worden.
- We gaan een open dialoog aan, bijvoorbeeld over het opwekken van groene energie. Dat kan in wedstrijdvormen (bijvoorbeeld via hackathons).

Sociaal: Samen Werken aan zorg en gezondheid

Wat wij zien

Onze gemeente is met nog geen 24.000 inwoners relatief klein, verdeeld over de kernen Cothen, Langbroek, Wijk bij Duurstede. Mensen wonen over het algemeen prettig in de gemeente Wijk bij Duurstede, in een mooie, groene en rustige omgeving.

Zorg en welzijn

In onze gemeente heeft een aantal inwoners voor korte of langere tijd zorg nodig. De verantwoordelijkheid voor zorg wordt door de overheid vaak in eerste instantie bij het eigen netwerk neergelegd. Maar het ontbreekt kwetsbare burgers vaak aan een eigen netwerk, niet iedereen kan daar een beroep op doen.

Vanwege de vergrijzing van de bevolking zal de behoefte aan zorg toenemen.

We kunnen daarbij niet alleen blijven leunen op de mantelzorgers (Eén op de drie volwassenen is momenteel mantelzorger). Het aantal mensen dat mantelzorg geeft zal de komende jaren afnemen door vergrijzing.

De grote toename aan 80-plussers vraagt veel van de sociale en fysieke inrichting van onze gemeente. Niet alle ouderen zijn kwetsbaar, maar kunnen wel zomaar kwetsbaar worden.

Jongeren hebben te lijden onder de (na) effecten van corona en velen voelen zich verward en ontheemd. Regelmatig

onderzoek van de GGD laat zien dat ouderen en jongeren in Wijk bij Duurstede meer dan gemiddeld alcohol gebruiken en roken. Ook overgewicht en drugsgebruik, vooral bij jongeren, is een zorgwekkende ontwikkeling. Psychische klachten nemen ook onder jongeren snel toe.

Verder spelen er landelijke maatschappelijke opgaven waarbij de gemeente een verantwoordelijkheid heeft. Zoals het plaatsen van inwoners die doorstromen uit beschermd wooninstellingen en opvang van GGZ-patiënten in de wijk.

Er zijn dus nogal wat uitdagingen voor in de nabije toekomst. De sociale problematiek is in onze gemeente zeker niet anders of minder dan elders in Nederland.

Onderwijs

Als gemeente zijn we niet verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs, maar wel voor de schoolgebouwen. In de kern Wijk bij Duurstede is een aantal basisschoolgebouwen zwaar verouderd. Nieuwbouw is daarom hard nodig.

Sport

Onze sportvoorzieningen zijn op orde en eigentijds. Onze sportdeelname ligt echter lager dan gemiddeld. Vooral na de lock downs is individueel sporten in populariteit toegenomen, terwijl ledenaantallen van een aantal sportverenigingen krimpen. Dat betekent dus ook dat het voortbestaan van die verenigingen onder druk komt te staan.

Wat wij willen

Zorg en welzijn

Deze en andere ontwikkelingen vragen solidariteit van de samenleving, maar ook van passende zorg op maat wanneer dat nodig is. Betaald en onbetaald. Veel vrijwilligers zetten zich in voor Verbonden Buurt, Zonnebloem, Voedselbank, Rode Kruis, Hospice, Wijk in Contact, Vluchtelingenwerk, Schuldhulpmaatje en andere initiatieven.

Actieve inzet van familie, vrienden en burens is van grote waarde, maar kan niet als enige oplossing voor een hulpvraag worden gezien. Het lokale professionele aanbod moet op orde zijn, de dienstverlening adequaat en efficiënt.

Deelname aan de samenleving is van onschatbaar belang. Iedereen moet daar de kans toe krijgen. Wij zien iedereen als gelijkwaardig. Je mag zijn wie je bent, en houden van wie je wilt houden. Dat dragen we uit en stralen we uit.

Inwoners met een migratieachtergrond zijn in onze samenleving welkom, en krijgen kansen om volwaardig mee te doen. Draagvlak is van groot belang.

Bij Vluchtelingenwerk wordt een wijkmedewerker aangesteld die de buurt ingaat om aan wederzijds begrip te werken. Armoedebestrijding zou ertoe moeten leiden dat de voedselbanken op termijn niet meer nodig zijn. Schuldenbestrijding moet hoge prioriteit houden.

Onderwijs

Het Onderwijs Zorg Arrangement, waarbij jeugdhulpverlening op de scholen aanwezig is, zoals in Het Anker, zien we graag op alle basisscholen. Hier worden goede resultaten geboekt, met onder andere preventieve zorg dichtbij huis. We willen een inclusieve gemeente zijn, ook voor het onderwijs. Dat betekent dat we ons met de schoolbesturen sterk maken dat ieder kind primair onderwijs in de eigen gemeente kan volgen, ook voor kinderen die beter af zijn in het speciaal onderwijs ('Geen kind Wijk uit').

Wij willen duurzame en moderne schoolgebouwen voor de leerlingen in Wijk bij Duurstede met een frisse uitstraling. Dat het binnenklimaat gezond is (zoals ventilatie), is een vereiste. We willen de scholen in de wijken houden. Ook biedt dit kansen om schoolgebouwen een bredere functie te geven binnen de wijk. Wij vinden het belangrijk om op elke school het Onderwijs Zorg Arrangement, waarbij jeugdzorg op school aanwezig is, te implementeren.

Sport

Onze sportvoorzieningen zijn uitstekend, de vrijwillige inzet is ook hier groot. Maar de bezetting van accommodaties is soms onder de maat. Ook hebben sportverenigingen last van krimp. De buurtsportcoaches doen goed werk, sporten moet voor iedereen bereikbaar zijn.

Buiten spelen is bewegen. Kinderen worden geprikkeld door een uitdagende omgeving. In de inclusieve samenleving die wij voor ogen hebben is er balans tussen draagkracht

en draaglast, en krijgt iedereen die kansen en ondersteuning die nodig is. Van jong tot oud.

Levensende

Wanneer het leven klaar is, verdient de nagedachtenis een mooie plek.

Wat wij daarvoor gaan doen

- Waar je wieg staat bepaalt je kansen. En sommige kinderen hebben pech. Daarom zetten wij met de GGD in op de eerste 1.000 dagen, die al begint bij prenatale aandacht. Zo bevorderen we dat de omstandigheden waaronder een kind opgroeit zo goed mogelijk zijn.
- Jeugdhulp zien wij niet als een kostenpost maar als een investering in jonge mensen. Elk kind krijgt de kans om volwaardig op te groeien. Wij gaan geen kostenbesparingen in de jeugdhulp doorvoeren, maar wel kijken of het anders of beter kan. Als dat met minder middelen kan is dat fijn, maar dat is geen doel op zichzelf.
- Kinderen zijn het best af wanneer zij thuis opgroeien. Als het enigszins mogelijk is zullen wij uithuisplaatsingen voorkomen, en zorg op maat bieden voor kind en gezin. Pleegouders zijn en blijven goud waard.
- Speeltuinen willen we verrijken door/tot Natuurspeeltuinen.
- Groepen jongeren vinden het in een bepaalde fase fijn om op straat te hangen. Niet iedereen wordt daar blij van, maar ook jongeren mogen er zijn. Wij gaan inzetten op uitbreiding van jongerenwerk op straat, om met de groepen in contact te blijven en met hen spelregels aan te gaan voor gedrag op straat. En ook om de jongere te bereiken die zich niet zo snel laat horen. Waar mogelijk maken we gebruik van de financieringsmogelijkheden die het Rijk hiervoor biedt.
- We gaan het gebruik van het sport- en cultuurfondsen beter stimuleren.
- Kinderen die opgroeien in armoede zijn getekend voor het leven. De schaamte voor armoede is groot. Er is een groot (vrijwillig) hulpaanbod, maar dat wordt nog te weinig benut. De campagne 'Schaam je niet voor schuld' kan helpen.
- Tijdig ingrijpen bij psychische klachten, zeker ook bij jongeren is van groot belang.

- We zoeken mogelijkheden om te investeren in praktijkondersteuners GGZ bij huisartsen.
- Inwoners van Wijk, Cothen en Langbroek willen elkaar ontmoeten. Dorpshuizen houden we in stand, in grotere wijken richten we een buurtontmoetingsplaats in.
- Omdat preventie hoge prioriteit verdient gaan we het lokale preventieakkoord uitbreiden met nieuwe projecten.
- De gezonde leefstijlinterventie (GLI) wordt uitgebreid naar gezinnen en jongeren.
- Overgewicht moet teruggedrongen worden. Wij worden JOGG gemeente (Jongeren op Gezond Gewicht). Buurtsportcoaches blijven zich hiervoor inzetten.
- Mantelzorgers worden ondersteund door lotgenotenbijeenkomsten, maar ook door hen regelmatig te ontlasten door inzet van betaalde of onbetaalde professionals.
- De LHBTIwerkgroep wordt ondersteund door een professional met bijbehorend budget. Regenboogvlag en regenboogzebrapad dragen onze acceptatie uit, diversiteit laten wij als lokale overheid overtuigend zien.
- Wij gaan Vluchtelingenwerk toerusten met een wijkmedewerker die helpt om mogelijke buurtproblematiek in goede banen te leiden en integratie en acceptatie helpt vergroten.
- We voeren het integraal huisvestingsplan Onderwijs uit en gaan bouwen aan nieuwe frisse en duurzame scholen in De Heul en Noorderwaard.
- We zetten ons in om de scholen in de wijken te houden, ook bij nieuwbouw. En kijken naar de mogelijkheden van combinaties van functies.
- We zetten in op optimaal gebruik van sportaccommodaties, waarbij er mogelijk bezuinigingsdoelen zullen moeten worden behaald. Herbestemming van voorzieningen kan daarbij nodig zijn.
- Elk leven is eindig. Uit respect voor de overledenen en nabestaanden richten wij een natuurbegraafplaats in en een herdenkingsbos.

Groen en duurzaam: Samen Werken aan een duurzame wereld

Wat wij zien

Wijk bij Duurstede is een prachtige groene gemeente. Gelegen bij de Rijn en Lek met hun uiterwaarden. Dicht bij de elzenhakhoutbossen, de oude rivierbedding van de Kromme Rijn, de fruitteelt met oude en nieuwe boomgaarden en de Utrechtse Heuvelrug. Maar onze groene leefomgeving staat onder druk. Denk aan biodiversiteitscrisis, klimaatverandering en de stikstofproblematiek.

De prioritering van gezondheid als gevolg van de coronapandemie heeft andere maatschappelijke problemen zoals het klimaat naar de achtergrond gedrukt. Maar de klimaatcrisis gaat niet in quarantaine.

Duurzaamheid is ook een sociale waarde. De maatregelen die de overheid treft (Glasgow 2021) om klimaatschade tegen te gaan raken de mensen met een kleine beurs vaak veel harder dan de bevoorrechten. Als de hoge energieprijzen aanhouden kan bijna de helft van de huishoudens hun woning niet zelfstandig verduurzamen.

Individuele gedragsverandering is van belang, maar is niet voldoende om het klimaatprobleem op te lossen. Een belangrijk deel van de oplossing is in

handen van de landelijke overheid. Maar ook op lokaal niveau kunnen wij niet alleen een steentje, maar minstens een basaltkei bijdragen.

Behoud en kwaliteit van leefomgeving en natuur staat soms stevig onder druk, als gevolg van onder meer economisch ruimtegebruik en drukkere wegen. Ook zien we veel kansen. Zo ligt er een actieplan bij de provincie Utrecht om 600.000 extra bomen aan te planten in 2023 en stelt de provincie veel geld beschikbaar voor natuurontwikkeling.

Wat wij willen

We zullen op verschillende fronten keuzen moeten maken om de leefomgeving leefbaar en betaalbaar te houden voor onszelf, voor onze kinderen en kleinkinderen. Een leefomgeving waarin duurzaamheid, rechtvaardigheid, kleinschalige economische bedrijvigheid, welvaart en welzijn samengaan is mogelijk. Als we maar durven kiezen.

We gaan inwoners ondersteunen hun eigen huis en omgeving te vergroenen en hun leven duurzaam in te richten.

Zo willen we voor iedereen betaalbare verduurzaming (bijvoorbeeld isolatie) van bestaande en nieuwe woningen mogelijk maken. Belangrijk is ook de laagdrempelige informatievoorziening via het Energieloket. We stellen een Duurzaamheidsfonds voor inwoners in om hen te ondersteunen bij het nemen van maatregelen. We gaan in gesprek met woningbouwcorporaties om huizen beter te isoleren en te onderhouden. Bij nieuwbouw of renovatie wordt bij voorkeur (half)verdiept geparkeerd om zo duurzaam mogelijk met de ruimte om te kunnen gaan.

We vinden het ook belangrijk dat onze gemeente een bijdrage levert aan de grotere opgaven op het gebied van klimaat en duurzaamheid. We staan daarbij open voor alle oplossingen op basis van de best beschikbare technologie, echter bio-vergistingsinstallaties vinden wij geen duurzame oplossing. Betaalbaarheid en een eerlijke verdeling van de kosten vinden wij belangrijke criteria.

Naast zonneparken moeten we ook andere kansen benutten voor het opwekken van groene energie. Meer zon op daken en ook warmtenetten zijn onderdeel van de energiemix. Wij zien ook een rol voor windmolens, mogelijk bij de locatie langs het Amsterdam-Rijnkanaal. Over de energiemix en locaties gaan wij graag de dialoog met onze inwoners aan. Het al dan niet voorzien van onze energiebehoefte door middel van kernenergie is een landelijke discussie en niet lokaal op te lossen. Kernenergie zorgt niet op korte termijn voor de omslag naar duurzame energiebronnen.

We willen ecologisch beheer van alle natuur, zowel op land als in en langs het water. Laat de bermen bloeien en geef dieren de ruimte. Natuurontwikkeling zoals die nu in de Gravenbol gaat starten willen we doorvoeren bij alle rivieroever (Bosscherwaarden) ten westen van Wijk bij Duurstede. Hier is geen slibstort voor nodig wanneer de Provincie hier een rol in neemt.

Zwerfafval vormt nog steeds een probleem. Gelukkig spant WijkSchoonGewoon zich in voor tegengaan van zwerfafval.

Dieren tellen mee. Ze zijn onderdeel van de levende natuur. Welzijn van dieren is een verantwoordelijkheid van ons samen. Hoe je met dieren omgaat zegt iets over jezelf. Dieren verdienen een goede leefomgeving, huisdieren verdienen een goede verzorging. Doorlopende groenstructuren zijn belangrijk voor vogels, veldmuizen, vleermuizen, insecten etc.

Wat wij daarvoor gaan doen

- We vergroenen samen de leefomgeving: er komt ook een voedselbos in de kernen Cothen en Langbroek.
- Ecologisch beheer van al ons groen, zowel op land als in en langs het water. Laat de bermen bloeien. Geen gebruik van bestrijdingsmiddelen bij beheer.
- Dieren maken -net als mensen- deel uit van de levende natuur. Wij willen aandacht voor doorlopende groenstructuren (heggen, bosplantsoen, singels, waterlopen) zodat ook de egels, veldmuizen en vleermuizen zich welkom voelen en een 'ommetje' kunnen maken.

- We willen kringlooplandbouw waarin dierenwelzijn en duurzaamheid voorop staan, onder andere door het stimuleren van duurzame projecten, door de heffing van lagere leges. Daarnaast bevorderen we de belangstelling en waardering voorbestaande kringlooplandbouwbedrijven en nieuwe initiatieven in onze gemeente.
- Houtstook vormt een bron van luchtverontreiniging en zal waar mogelijk worden beperkt. Wij sluiten ons aan bij het Schone lucht akkoord.
- Vervuiling van de buitenruimte moeten we bij de bron aanpakken (o.a. door actieplan zwerfafval) en handhaving op hondenpoep. Stoffen willen we zoveel mogelijk hergebruiken: op naar een circulaire economie.
- De gemeente gaat volledig over op emissiearm rijden en werken. Dat wordt ook als criterium bij gemeentelijke aanbestedingen meegewogen.
- (Nieuwe) woonwijken worden klimaat-adaptief ingericht.
- Beleefbare natuur waar het kan, beschermen van de natuur waar het moet.
- Eén boom kappen is minimaal één boom planten. En we kijken verder. Zo onderzoeken we bijvoorbeeld de mogelijkheid voor een bos binnen de gemeentegrenzen.
- Bewoners die hun buurt willen vergroenen en stadsmoestuinen willen aanleggen krijgen buurtbudgetten en materialen.
- Bij nieuwbouw of renovatie parkeren bij voorkeur (half)verdiept.
- We blijven ons inzetten voor actie Steenbreek.
- Mogelijkheden om vervuilend toerisme te weren, bijvoorbeeld via een milieuzone, gaan we onderzoeken.

Energieneutraal 2030

- Wij willen vasthouden aan deze ambitie dat onze gemeente in 2030 energieneutraal is. Alle energie die we in Wijk bij Duurstede gebruiken, willen we hier duurzaam opwekken.
- De gemeente zet in op verduurzaming (bijvoorbeeld isolatie) van bestaande en nieuwe woningen. Hierin wordt samengewerkt met de coöperaties en we richten een lokaal steunfonds in voor

inwoners met een smalle beurs.

- Het gebruik van de elektrische auto moet worden gestimuleerd met nog meer en slimme oplaadpunten op strategische plekken.
- Samenwerken bij de energietransitie met onze inwoners is essentieel, voor draagvlak en voor betrokkenheid. Een goed voorbeeld is het burgerpanel voor de locaties van zonneparken.

Dierenwelzijn

- Geen verstoring van dieren tijdens het voortplantingsseizoen, de planning en het onderhoud van de openbare ruimte wordt hier op afgestemd.
- Dierenwelzijn is onderdeel van opdrachtverstrekking voor werken aan de openbare ruimte.
- De gemeente koopt diervriendelijk in (geen producten die getest zijn op dieren).
- Ondersteuning van de regionale dierenambulance vinden we belangrijk.

Wonen en bereikbaarheid: Samen Werken aan een duurzaam en veilig (t)huis

Wat wij zien

Wijk bij Duurstede is een prettige woongemeente, met goede voorzieningen. Veel mensen blijven hier lang wonen, of komen na verloop van tijd terug. De druk op de woningmarkt is ook bij ons heel groot. Dit als gevolg van autonome groei, gezinsverdunding en benodigde huisvesting voor starters, kwetsbare groepen en spoedzoekers. Door de hoge prijzen in de steden zoeken jonge gezinnen uit de grote stad hun toevlucht in plaatsen in de omgeving, waar meer ruimte is en de huizen relatief minder kosten. De woningmarkt is mede door al deze ontwikkelingen al enige tijd volkomen op hol geslagen, wat vooral de inwoners met een klein inkomen op achterstand zet. De raad heeft in de periode 2018-2022 als opdracht aan het college gegeven: "Bouwen, bouwen, bouwen". Zoals in de recent vastgestelde woonvisie wordt opgemerkt kan er binnenstedelijk nog gebouwd worden tot 2026, daarna zijn alle mogelijke bouwlocaties binnen de gemeentegrenzen bebouwd. De provincie is terughoudend met bouwen in het buitengebied, vooral vanwege de gevreesde toename van verkeer op de N229.

Door de ligging van Wijk bij Duurstede, met de rivier in de rug en alleen ontsloten door de N229 en de N227, is verkeer en mobiliteit een voortdurend punt van aandacht.

Wijk bij Duurstede is ook een veilige gemeente, getuige de jaarlijks geregistreerde cijfers. De beperkte inzet van politiediensten in de regio is soms een bron van zorg, ook in onze gemeente komt ondermijning voor. Buurtapps en digitale ontmoetingsplaatsen kunnen een signaalfunctie hebben, al ligt ook het gevaar van eigen rechter spelen hierbij op de loer. In huiselijke situaties waarbij veiligheid in het geding is, is er meestal sprake van complexe problematiek. Die kan alleen opgelost worden door een brede aanpak toe te passen waarin er zowel naar het zorg- als naar het veiligheidsaspect gekeken wordt.

Wat wij willen

Meer woningen bouwen. Dit vraagt enerzijds om slimme oplossingen binnen de bestaande locaties, anderzijds zal een lobby bij de provincie nodig zijn om op plekken waar dat past buiten de aangewezen grenzen te mogen bouwen.

Om het buitengebied en de groene zones niet onevenredig te belasten is een goede balans tussen bebouwing en groen een keiharde voorwaarde. Hoger bouwen (tot ca zes verdiepingen), passend in de omgeving, zal extra woonkansen bieden.

Nieuwbouw moet onderdak bieden aan mensen van alle inkomensklassen. We willen bevorderen dat de inwoners van onze gemeente hierbij als eerste aan bod komen. Ook in Cothen en Langbroek moet woningbouw doorgang vinden op de nog beschikbare inbreidingsplekken. Bij de ontwikkeling van nieuwe wijken is er veel aandacht voor natuur en biodiversiteit (zoals nestkasten voor vogels, groene daken en voldoende groen in iedere wijk). Creatief omgaan met alle mogelijke woonoplossingen is meer dan ooit nodig. Daarbij moeten we 'out of the box' durven denken, en niet terugdeinzen voor onorthodoxe oplossingen. Slim bouwen naar de vraag en (gewenste) samenstelling van de bevolking, maar ook met als doel doorstroming te bevorderen. Ook de toename van sociale huurwoningen blijft zeer gewenst.

Bij goed wonen hoort goed ontspannen. De groene buitenruimte in onze omgeving is een gulle gastheer voor wandelaars en fietsers. Er wordt zichtbaar onderscheid gemaakt tussen gebieden waar de natuur beleefd kan worden, en waar de natuur met rust gelaten moet worden.

In de zomertijden dringt het gemis van een veilige zwemplaats nabij de bebouwde kom zich steeds weer op. Daarom zien wij uit naar een recreatieplas/stadsstrand, waardoor de Gravenbol teruggegeven kan worden aan de natuur.

De toeristische havens in Wijk hebben een mooi aanbod voor hun leden en voor gasten van buiten. Het bevaarbaar wateroppervlak dient dan ook in stand te blijven.

Mobiliteit kan een groot struikelblok zijn voor veel ontwikkelingen. Als de Geer III zijn beoogde omvang gaat krijgen, behoort het aanleggen van een weg vanuit het bedrijventerrein naar de N229 tot de mogelijkheden. Eigentijdse vormen van vervoer zoals speed pedelecs, elektrische fietsen en groene scooters kunnen een bijdrage leveren aan het verkeersprobleem. In het kader van verkeersveiligheid gaan we voor een beperking van de maximumsnelheid op meer wegen.

De OV-verbindingen zijn beperkt, maar gelukkig wel heel frequent. Omdat de kosten-baten hierbij met grote regelmaat gewogen worden, is de invloed van de gemeente op het behoud/uitbreiden van de lijnen klein en kan invloed alleen via de provincie plaatsvinden. Verdere terugloop van verbinding en rijtijden is wat ons betreft uit den boze.

Wat wij daarvoor gaan doen

Wonen

- Inzet op bouw van duurzame woningen (ENG of BENG), naar samenstelling van bevolking. Deze woningen worden gasloos gebouwd.
- Dat betekent dat we veel woonmogelijkheden gaan creëren voor onze vergrijzende bevolking, waaronder wonen met zorg. Zo bevorderen we de noodzakelijke doorstroming.
- Bij nieuwe wijken hebben we veel aandacht voor natuur en biodiversiteit,

bijvoorbeeld door het plaatsen van nestkasten, groene daken en voldoende groen in de buurt.

- We bouwen vooral kleine woningen voor alleenstaanden, starters, spoedzoekers.
- We gaan splitsen van woningen toestaan, zonder legeskosten in rekening brengen bij verzoek tot woningsplitsing.
- Wonen op bedrijventerrein willen we toestaan, ook boven bedrijfsruimten.
- Hoogbouw is geen taboe, mits het past in de omgeving.
- Tijdelijk en snel betaalbare woningen zetten op plekken waar toch waarschijnlijk gebouwd gaat worden (flexibel bouwen).
- We willen voorrang voor eigen inwoners mogelijk maken bij sociale koopwoningen (tot € 355.000,- NHG) zodat onze jongeren ook kans maken op een huis.
- We faciliteren zelfbouw in collectief particulier opdrachtgeverschap.

Bereikbaarheid

- Op termijn willen we een verbindingsweg van het bedrijventerrein naar de N229 om woonwijken te ontlasten van vrachtverkeer.
- De gemeente wordt veel meer een fietsgemeente, naar voorbeeld van Houten. We willen inwoners motiveren om vaker met de fiets te gaan, door onze gemeente zo in te richten dat niet de auto maar de fiets het meest logische vervoersmiddel wordt, zoals rode fietspaden waar de fiets altijd voorrang heeft. Ook gaan we het aantal fietsenrekken op drukke plekken in het centrum uitbreiden en onderzoeken de wens en mogelijkheid van meer laadpalen voor fietsers.
- Veiligheid van het langzaam verkeer en fietsers gaan we prioriteit geven. Zo willen we snelheidsbeperkende maatregelen op drukke oversteekplaatsen, shared spaces op een aantal punten en 30 km/uur binnen de bebouwde kom.
- De herstructurering van de Zandweg wordt met voorrang opgepakt.
- Er wordt ingezet op betere handhaving van foutparkeren in de binnenstad.

Recreatie

- Fiets- en wandelroutes, parken en groenstroken worden goed onderhouden, rustplekken; bankjes worden toegevoegd. Er worden bewegingstoestellen naast een aantal wandelpaden geplaatst.
- Er wordt een haalbaarheidsonderzoek gedaan naar een recreatieplas/stadsstrand.

Veiligheid

- Om huiselijk geweld zo veel mogelijk te voorkomen worden weerbaarheidstrainingen aangeboden.
- Slachtofferhulp wordt actief onder de aandacht gebracht en voor slachtoffers van geweld gaan we stimuleren dat er lotgenotengroepen komen voor onderlinge steun.
- Mensen worden door middel van een campagne geïnformeerd over de mogelijkheid om anoniem misdaad te melden.
- Zorg en veiligheid worden nadrukkelijk met elkaar verbonden.

Cultuur: Samen Werken aan een gemeente die bruist

Wat wij zien

Wijk bij Duurstede heeft een levendig cultureel klimaat, dat feitelijk al dateert al uit de middeleeuwen, toen David van Bourgondië van Kasteel Duurstede een belangrijke culturele trekpleister maakte in Europa. We zijn dus schatplichtig aan onze roemruchte voorouders in het borgen en ontwikkelen van de culturele waarden van onze leefomgeving.

Cothen, Wijk en Langbroek kennen een actief verenigingsleven, waarin veel aandacht is voor welzijn en ontmoeting, maar zeker ook voor culturele uitingen. Dat blijkt uit het aanbod aan cultuur- en muziekeducatie, een bibliotheek in elke kern, onze instellingen als (bijna) museum en Calypso en zeker ook in de vele festivals. En dit alles vooral dankzij de inzet van vrijwilligers.

De inwoners van onze gemeente zijn trots op hun cultuur en dat dragen ze ook uit. In alle genoemde verschijningsvormen, en dat maakt dat wij kunnen bogen op een grote culturele agenda, door het hele jaar heen. Wij willen dat koesteren en faciliteren, op alle manieren die ons ter beschikking staan.

Dat is nodig; Het Kersensfestival in Cothen, het Oogstfeest, de Lekkodagen, de Langbroekse Schapenmarkt, Kleurrijk Uit in Wijk, Mazijkpop, de Blueskroegentocht

en Dance Behind the Wall: zomaar een paar klassieke plaatselijke evenementen die door de coronacrisis niet doorgingen.

De cultuur- en kunstwereld krijgt nogal eens te horen dat het geld kost. Zeker in het corona rampjaar. Zelden wordt gesproken over wat het ons oplevert. Economisch gezien is een rijk cultureel leven een win-win situatie.

Niet alleen het Wijks Cultuurfonds draagt hieraan bij, ook ondernemers en particulieren. Maar het zijn vooral de inwoners, die veelal als vrijwilliger of bezoeker, zich inzetten om dergelijke culturele- of kunstzinnige evenementen, podia of rondwandelingen tot een succes maken. Waar komt de gemeenschapszin en leefbaarheid van een stad en haar ommelanden het meest tot uiting? Juist: in de culturele en kunstzinnige beleving!

De gemeente is rijk aan cultureel erfgoed en monumenten, maar ook aan aanbod op het gebied van podiumkunsten, cultuureducatie, dansscholen, muziekonderwijs en evenementen. En ook de culturele en welzijnsorganisaties dragen belangrijk bij (WABO, Wijkse Stekkie, dorpshuizen Cothen en Langbroek, ouderenwerk). Dit is niet haalbaar zonder de grote en trouwe inzet van vrijwilligers.

Wat wij willen

We willen een gemeente waarin cultuur kan ontstaan vanuit de samenleving.

De gemeente ondersteunt culturele initiatieven en evenementen, denkt constructief mee aan vergunningverlening en leges voor evenementenvergunningen blijven gratis. Financiële steun is bij de start van nieuw initiatieven van groot belang.

Vanuit de rijke culturele historie zijn we voor het behoud van die culturele ziel schatplichtig aan heel veel stadsgenoten die ons zijn voorgegaan. En dat scheidt niet alleen verplichtingen tot het behoud van wat er al is en wat goed is, maar ook om ruimte te bieden voor nieuwe mooie ontwikkelingen. En we zorgen ervoor dat alles voor iedereen toegankelijk blijft of wordt.

Wat wij gaan doen

- Er is nu relatief weinig muziek- en festival aanbod voor jongeren. Wij willen een fonds oprichten waaruit kinderen en jongeren aanvraag kunnen doen voor nieuwe culturele initiatieven.
- Wat goed is moeten we behouden. Wijk bij Duurstede zonder theater/filmhuis is ondenkbaar. Structureel financieel ondersteunen van Calypso is nodig en terecht.
- Het stadhuis op de Markt moet gerestaureerd worden. Wij willen het in eigendom van de gemeente behouden. Huisvesting van het museum in het stadhuis zien wij als kans voor behoud van het monument. Daarin is dan het onvolprezen erfgoed van het vroeg middeleeuwse Dorestad zichtbaar en biedt het een bijzondere verblijfsfunctie voor toeristen.
- Beschermen van het historisch cultureel erfgoed. De gemeente heeft een cultuurhistorische waardenkaart ontwikkeld. We willen middelen vrijmaken voor een uitvoeringsplan dat als beoordelingskader bij het toetsen van nieuwe bouwplannen gaat dienen.
- Verbouwplannen voor monumenten of bouwontwikkelingen in een historische context moeten kritisch worden gewogen, met als doel behoud van de monumentale waarde.
- Onze gemeente is de belangrijkste archeologische site voor opgravingen in West-Europa. De stadarcheologie moet blijven, de vondsten moeten breder de aandacht krijgen. Door middel van het museum, maar ook daarbuiten.
- Oprichten van een 'Wij(k) voor elkaar fonds' waar welzijnsactiviteiten een beroep op kunnen doen voor activiteiten die post-corona voor ontmoeting en verbinding zorgen.

Economie: Samen Werken aan werk en inkomen

Wat wij zien

Het lokale bedrijfsleven is actief en ongelooflijk veerkrachtig. Ondanks corona zijn er nog weinig meldingen van faillissementen, het aantal aanvragen om schuldsaneringen is zeer beperkt en er is niet bovengemiddeld gebruik gemaakt van de ondersteuningsmaatregelen voor bedrijven. Bedrijven die door de lock down gesloten waren zochten creatieve oplossingen om aan het werk te blijven. Zo gingen ze online of vonden andere maatregelen om het hoofd boven water te houden. Daar zijn we trots op!

Wijk bij Duurstede heeft zijn bedrijven in Cothen, Wijk en Langbroek nodig voor de werkgelegenheid van onze inwoners, de economische dynamiek en investeringen, de leefbaarheid en als inspirator en innovator.

De lokale horeca toont zich krachtig en ondernemend en wordt steeds diverser en daarmee ook aantrekkelijker voor inwoner en toerist.

Wijk bij Duurstede heeft ongeveer 469 banen per 1.000 inwoners van 15 tot 74 jaar (Waar staat je gemeente), dat zijn ongeveer 7.000 banen. En dan vooral in de zakelijke dienstverlening. Dat is fors lager dan het landelijk gemiddelde.

Toerisme kan in onze aantrekkelijke omgeving een belangrijke economische pijler zijn. Uit onderzoek is echter gebleken

dat het toerisme in de provincie Utrecht achterblijft bij het landelijk gemiddelde. Het toerisme in onze gemeente is de laatste jaren aantoonbaar toegenomen, niet in de laatste plaats door de vele aantrekkelijke evenementen.

Wat wij willen

Het bedrijfsleven moet van de gemeente dan ook vooral de ruimte krijgen, gesteund worden bij ontwikkelingen, vergunningaanvragen en heldere en snelle antwoorden krijgen.

Uitbreiding van de bedrijventerreinen/ bedrijvigheid is van groot belang om lokaal meer werkgelegenheid te bieden (dat wil zeggen wanneer er geen ruimte geboden wordt aan opslaglocaties), vooral wanneer het type werkgelegenheid past bij de lokale beroepsbevolking. Bovendien scheelt dat forensenverkeer.

Mensen die hier kunnen werken, wonen hier ook graag en andersom. Als we werkgelegenheid nabij kunnen realiseren, kunnen we ook de hoeveelheid forenzen reduceren. Wijk bij Duurstede moet daarom aantrekkelijk blijven voor bedrijven en werkenden.

De detailhandel in de kern Wijk bij Duurstede heeft een relatief breed aanbod aan winkels. Er moeten nu echt stappen gemaakt worden met Winkelcentrum De Heul. Dit blijft het zorgenkind waar ontwikkelingen te lang duren.

Er is zeker onderlinge samenwerking bij bedrijven, maar die kan actiever en breder. Een lokaal bedrijvenplatform kan daar helpend bij zijn, maar alleen als daar draagvlak voor is.

De gemeente kan een belangrijke bijdrage leveren aan een functioneel lokaal netwerk, dwars door alle kernen en door alle disciplines heen. Kennen en gekend worden is in het bedrijfsleven van grote waarde, en dat geldt natuurlijk ook voor de lokale partijen onderling. Nu lijken de bedrijfsverenigingen vooral per kern erg versnipperd georganiseerd, en kan de kracht van samenwerken bij hen nog veel groter zijn.

Ruimte en de juiste voorwaarden scheppen voor het aantrekken van nieuwe bedrijven is onontbeerlijk voor de toekomst.

Voor de mensen die (tijdelijk) niet kunnen werken bieden we inkomensondersteuning. Wanneer het niet of nog lang niet lukt om te herintreden op de arbeidsmarkt is er passende dagbesteding. Mensen met een arbeidsbeperking hebben recht op ondersteuning en begeleiding.

In Wijk bij Duurstede is er weinig verblijfsrecreatie, terwijl juist de toerist die langer verblijft meer geld uitgeeft. De gemeente wordt vooral goed bezocht door wandelaars en fietsers, maar dat is het type toerist dat volgens de onderzoeken weinig besteedt. Er liggen kansen bij het vergroten van overnachtingsmogelijkheden buiten de kern van Wijk, in het buitengebied. Dit kan bij herbestemmen van agrarische bedrijven voor gevarieerde, kleinschalige overnachtingsmogelijkheden, zoals: kampeerboerderijen, B&B' s of kleinschalige kampeermogelijkheden.

Onze samenleving staat voor een enorme opgave in het terugbrengen van de stikstofuitstoot. Ook in Wijk bij Duurstede zullen we ons steentje moeten bijdragen. Veelbesproken is natuurlijk de herbestemming van delen van het landbouwgebied voor zonneparken (hierover elders in het programma). Maar de verandering in deze sector biedt ook economische kansen, en wel door het versterken van Wijk bij Duurstede en andere plaatsen in de gemeente als vitale kernen, door het aantrekken van meer, maar kleinschalig verblijfstoerisme.

Wat wij gaan doen

- We willen dat de gemeente een actieve rol inneemt als partner voor ondernemers. Ze moet meedenken en de regeldruk waar mogelijk verlichten.
- De gemeente gaat een breed samenwerkingsverband faciliteren, van alle drie de kernen.
- Het ondernemersfonds houden we in stand, waarbij wel de doelen en de criteria om in aanmerking te komen voor financiële ondersteuning opnieuw onder de loep worden genomen.
- Bij de provincie blijven we lobbyen voor uitbreiding bedrijventerrein(en).
- Bij het aantrekken van nieuwe bedrijven wordt ingezet op bedrijven die aansluiten bij de beroepsbevolking en die werkgelegenheid opleveren.

- Flexibel willen we omgaan met functiemenging van wonen en werken, waarbij ruimte voor broedplaatsen en creatief ondernemerschap ontstaat.
- We waken voor ontstaan van grootschalige bedrijvigheid in buitengebied en in kwetsbaar landschap.
- Met historie als unique selling point zetten we een actief toeristisch beleid voort. In die lijn willen we recreatieondernemers werven die kleinschalige verblijfsrecreatie opzetten.
- Onze gemeente ondersteunt actief duurzame initiatieven van lokale ondernemers. Wijk bij Duurstede wordt weer een Fairtrade gemeente.

Inkomen

- Om mensen uit de bijstand weer aan het werk te krijgen onderzoeken we de mogelijkheid om voor zes maanden de bijstandsuitkering als subsidie te verstrekken aan het bedrijf waar de bijstandsgerechtigde wordt geplaatst. Met het bedrijf wordt afgesproken dat de inwoner minimaal een jaarcontract wordt aangeboden. Gemeente en bedrijven dragen op deze manier samen de verantwoordelijkheid voor herintreding.
- In navolging van Amsterdam willen we een pilot starten waarbij bijstandsgerechtigden die parttime werken niet al hun verdiensten hoeven in te leveren.
- We stellen mensen die willen werken voor aan bedrijven in onze gemeente.
- We geven de inwoners die al lang in de bijstand zitten niet op en blijven inzetten op activering. Hiertoe nemen we waar mogelijk drempels om te gaan werken weg (bijvoorbeeld: kinderopvang of zorg organiseren, psychosociaal-/medische trajecten aanbieden).
- Jongeren met problematische schulden worden geholpen om hun schulden terug te dringen en hun leven op de rit te krijgen. Begeleiding naar werk of scholing is daarbij van groot belang.
- Voor mensen die (nog) niet kunnen deelnemen aan reguliere arbeid bieden wij lokaal passende activiteiten en/of dagbesteding. De nog op te richten demontagehal is een van de plekken die daaraan kan bijdragen, maar ook Dit is Het, de kinderboerderij, de Wijkse Inloop etc.

SamenWerkt.

op^{en} GROENLINKS PvdA